

Finlands Svenska Socialförbund r.f.

Medlemsbrev 4/2014

ORDFÖRANDENS SPALT

Vi måste vara modiga, sega och våga vara med på förändring!

Att jobba inom social- och hälsovården i dagens Finland är inte lätt! SOTE-reformen eller vad SOTE-reformen eventuellt för med sig, skapar stor osäkerhet hos personalen. Samhällsekonomin situation, där offentliga sektorn ses som den stora boven, skapar oro i hela samhället och i social- och hälsovårdens personal. Massmedia lyfter gärna upp sådant som inte funkar eller som av någon anledning gått snett inom social- och hälsovården, man pekar ut personalen och generaliserar. Den ökade arbetslösheten och med den större sociala och ekonomiska problem hos invånarna gör att arbetsbördan inom både social- och hälsovården ökar.

Dessa och många andra fenomen i vårt samhälle av idag ställer enorma krav på oss som jobbar inom social- och hälsovårdssektorn! För en liten lön och med allt för mycket arbete, skall vi orka med att också skuldbeläggas för dåliga ekonomiska tider och att hänga med i alla strukturella reformer.

Det kräver att vi arbetar tillsammans, att vi stöder varandra och att vi deltar i den offentliga debatten och själva är med och skapar de nya strukturerna. Hur skall vi göra det? Hur skall vi orka? Och hur skall vi få våra röster hörda?

Det här är frågor som åtminstone jag funderar på nästan dagligen. Vad har då mina funderingar resulterat i?

Jo, bland annat det här:

- Vi måste få bättre professionellt självförtroende och med den kunskap vi har, delta mera i den offentliga debatten och beslutsfattandet. Vi vet alla att resultatet inte blir bra om sakkunskap saknas bakom beslut. Sakkunskapen, den har vi som jobbar med olika klientgrupper. Vi vet också bättre än "byråkraterna" hur olika förändringar påverkar invånarna, de som använder vår service och våra möjligheter att göra ett bra arbete.
- Vi måste stöda varandra, fungera i nätverk och lära oss lobba. Inom näringslivet är det här en självklarhet, men inte inom den offentliga. Jag hoppas på en utveckling av professionella nätverk både på lokal och på nationell nivå. Nätverk som upplevs som givande och uppbyggande för oss som är med.
- Vi måste inse att ingen annan än vi själva skall utveckla vårt arbete. Ingen annan än vi själva vet vad våra klienter behöver och

vad vårt arbete går ut på. Det måste bli ett slut på den gråa massa, som nog gör ”ett viktigt och tungt arbete”, men som inte syns och hörs.

- Och vi får definitivt inte låta oss dras ner i en negativ spiral och depressiva tankar och tycka att vårt arbete inte har någon betydelse eller att vi inte får göra vårt jobb p.g.a. sparkrav eller allmänna ekonomiska förhållanden i samhället. Vi är ju anställda och vi skall hålla huvudet högt och se möjligheterna, våra klienters behov och kämpa för dem.

Nu är det dags att visa vad vi kan och visa vad vi vill. Vi skall tillsammans med andra som jobbar inom social- och hälsovårdssektorn klara av det som förväntas av oss, dvs. att göra välfärdstjänsterna i Finland ännu bättre. Finlands Svenska Socialförbund kan och skall vara en del av denna förändring. Vi är ju redan nu ett nätverk med uppgift att stöda varandra i våra professionella liv.

Anna Lena Karlsson-Finne
ordförande

VERKSAMHETSLEDARENS HÖRNA

Reformer, förändring, utveckling och kreativitet

Jag fortsätter delvis på samma tema som i ordförandespalten. Att reformera, förändra och utveckla är ständigt på tapeten och det verkar som att det alltid finns något som kan göras lite bättre. Utveckling i viss mån är nödvändig. Exempelvis lagar och vissa strukturer måste uppdateras i takt med att samhället ändras och för att kunna svara mot nya utmaningar. Att reformera bara för sakens skull vinner dock ingen på. Överlag har vi sett att trenden i samhället är att slå samman och bilda större enheter med förhoppningen att göra inbesparingar. Det finns dock forskning som visar att större enheter inte per automatik är mer lönsamma. Det verkar som att våra beslutsfattare inte känner till den forskningen. Förstås finns det andra positiva aspekter med sammanslagningar, såsom att man kan samla en större expertis på ett och samma ställe.

Under hösten har jag haft möjligheten att lyssna till flera intressanta och inspirerande föreläsningar som delvis har haft samma teman. Kreativitet och nytänkande har varit en gemensam nämnare för några av föreläsningarna. På Kulturfondens organisationskonferens föreläste Riikka Kämppi som var chef för Pekka Haavistos presidentvalskampanj. Hon var även med och grundade

Näsdagen/Nenäpäivä i Finland. När Medlemsbrevet skickas ut har årets Näsdag redan gått av stapeln och förhoppningsvis samlat in en stor summa pengar som kommer att kunna hjälpa barn i Afrika, Sydasiens samt Central- och Sydamerika, för barnens skolgång, för att förstärka familjer och samhällen samt för att främja hälsa och välfärd. Riikka Kämppi pratade utgående från sina erfarenheter och olika exempel om hur man kan starta upp framgångsrika kampanjer och påminde bl.a. om att man inte ska slås ned av motgångar och istället ta lärdom av dem. Det är en självklarhet på sätt och vis, men kan vara lätt att glömma. Hon tog även upp varför det inte är så enkelt att utveckla och åstadkomma nytt på arbetsplatser. På arbetsplatser gör man ofta som man alltid har gjort. När det är dags för förändring är risken stor att personalen blir utmattad om det är tänkt att man vid sidan om alla traditionella arbetsuppgifter även ska hinna ta itu med och realisera nya idéer. Här kan man dra paralleller till arbetssituationen inom social- och hälsovården. Vid sidan om många andra arbetsuppgifter och ökad arbetsbörda är det även tänkt att man ska hinna hålla sig uppdaterad om nya arbetsmetoder, -modeller och förändringarna inom t.ex. lagstiftning, och här kan förhoppningsvis Socialförbundet fungera som stöd. Under hösten har vi tillsammans med juridiska ombuden haft träffar med socialarbetare för att diskutera förändringarna inom handikappsektorn, och 5.11 hade vi en studiedag som tog upp olika synvinklar inom barnskyddet.

På SAMS organisationskonferens fick vi lyssna på Alf Rehn som pratade om kreativitet. En av de saker som fastnade från hans föreläsning var att det är lätt att vara kreativ på individnivå men att det är en helt annan sak inom en organisation. Inom organisationer säger man ofta att ”vi är dåliga på att generera idéer” när det i själva verket inte är det som är problemet. De som jobbar inom organisationen har ofta många idéer. Problemet är att man även är bra på att döda idéer. Det är så enkelt att döda idéer och kreativitet endast genom en blick eller en kort mening. Vi borde bli bättre på att uppmuntra, vara positiva till nya idéer och hjälpa varandra att utveckla de idéer som uppstår. Konstruktiv kritik är även viktig i detta sammanhang. Ofta är det mest bekvämt att bara nicka och hålla med, och man är kanske rädd för att såra någon genom att kritisera. Alf Rehn poängterade dock att kritisera är att bry sig.

Detta var en del spretiga tankar om förändring och utveckling. Förändringarnas vind fortsätter att dra fram under nästa år med riksdagsval och vi bl.a. får se hur SOTE-reformen utvecklas. SOTE-reformen är för övrigt ett tema på vår kongress i Åbo 13-14.4.2015.

Fin fortsättning på hösten!

Emma-Lena Lybäck
Vik. verksamhetsledare

STYRELSEN

Styrelsen höll möte 26.8.2014 i Helsingfors. På mötet beslöt styrelsen utannonsera om stipendier och att sista ansökningsdag är 30.11. De inkomna stipendieansökningarna behandlas på nästa sammanträde i december. Styrelsen diskuterade nästa års kongress, föreläsningsteman och beslöt ordna kongressen på Hamburger Börs i Åbo 13-14.4.2014. Styrelsen diskuterade avtalet som kommer att ingås med SOSTE och de punkter som bör införas i avtalet. Styrelsen diskuterade förbundets framtida verksamhet. Diskussionen fortsätter på nästa sammanträde.

Protokollet i sin helhet kan ni läsa på www.fssf.fi under fliken Arkiv. Nästa möte hålls 2.12 i Helsingfors.

FINLANDS SVENSKA SOCIALFÖRBUND

lediganslår att sökas senast den 30.11.2014

stipendier för medlemmars

- **studieresor** och **konferenser** i yrkesbefrämjande syfte eller
- **yrkesutbildande studier.**

Stipendierna är avsedda att stöda förbundets medlemmar i deras professionella utveckling och yrkesutövning. Stipendiaterna skall inom tre månader inlämna en rapport över studiebesöket, konferensen eller utbildningen. Rapporten kan publiceras i någon av de tidskrifter FSSF har tillgång till eller i Medlemsbrevet.

Ansökan görs på blankett som kan beställas från förbundets kansli eller kopieras från webbsidan (under Medlemskap).

Verksamhetsledaren ger vid behov mera information.

✉ FSSF, Vöråvägen 18, 66600 Vörå

☎ 050-55 33 685

💻 kansli@fssf.fi, www.fssf.fi.

STIPENDIERAPPORT

Hösten 2013 beviljade förbundet tre stipendier. Linda Fagerholm och Saija Westerlund-Cook var två av mottagarna. Nedan kan ni läsa deras stipendierapporter.

En revolution inom barnskyddet i Hackney – en möjlighet för Finland?

I maj 2014 fick jag, tack vare stipendiet från FSSF, möjlighet att tillsammans med representanter för Pesäpuus Lähemmäs-projekt åka till Hackney i London för att bekanta mig med den revolutionerande modellen för barnskyddsarbete som varit i bruk sedan 2008.

Hackney är en stadsdel i östra London som är, låt oss säga ett mindre gynnat område och röstas flitigt som den minst önskvärda delen av landet att bo i. Inom barnskyddet tampades det med de vanliga problemen: ökande omhändertaganden, personalomsättning som gjorde kontinuitet i arbetet med familjerna omöjligt, knappa resurser och budgeter som överskreds.

Den största delen av socialarbetarnas arbetstid spenderades vid skrivbordet, och det handlade mest om överbyråkratisk brandsläckning och allmänt missnöje hos alla inblandade.

Två eldsjälar jobbade som ledande socialarbetare och bestämde sig för att ändra på systemet. Totalt. Allt skulle förnyas, från blanketter till förhållningssätt. Varenda liten detalj planerades och man lyckades ändra på både struktur och kultur – resultatet blev ett koncept som utgår ifrån respekt och lyhörddhet för både individen och kollektivet, klienter som personal.

Resultaten är häpnadsväckande och imponerande: arbetstiden med familjerna tredubblades då skrivbordsjobbet omorganiserades, omhändertaganden sjönk till hälften, och personalens sjukfrånvaro likaså. Alla pengar som sparades omkanaliserades till förebyggande arbete.

Hur gjorde man?

Man slängde manualerna och koncentrerade sig på människan. Socialarbetarnas viktigaste uppgift är att möta och bemöta människor - att arbeta med människorna, inte med pappren. Alla tjänster lediganslogs, personalen sökte sina jobb och enbart personal som ansågs lämplig för arbete på "frontlinjen" anställdes. Numera jobbar man i små team, med en erfaren socialarbetare som ledare. Arbets sättet är socialpedagogiskt och reflekterande och det skraddarsys enligt hela familjens behov. Familjen har en namngiven person (en som är specifikt utvald med tanke på familjens behov) som kontaktperson, men ansvaret och problemlösningen delas av hela teamet. Man sätter mycket tid på att se till att alla familjemedlemmarnas behov möts. Personalens fortbildning uppmuntras och det finns också mera "svängrum" – alla anställda får göra misstag, och lära sig. Självklart gäller det samma också familjerna. Det finns inga "jobbiga" människor, bara människor som har det jobbigt.

Den medmänskliga attityden genomsyrar inte bara klientarbetet, utan också ledarskapet. Allt vilar på en gemensam värdegrund och tillit: för personalen, för processen, men framförallt för familjerna man arbetar med och för.

Resultaten talar för sig själva. Steve Goodman, en av eldsjälarna bakom det hela, tog sig tid att berätta om förändringsprocessen åt ett gäng nyfikna från lilla Finland. Steve Goodman har grundat Morning Lane Associates, och Hackney modellen sprids förutom till övriga England, också Kanada och Australien.

Jag är tacksam för att jag fick åka, ödmjuk inför hur hårt man har jobbat, och framförallt – hur små och självklara saker det är som sist och slutligen krävs för att förändra livet för så många människor.

En vacker dag kanske vi får se en liknande revolution i Finland?

Saija Westerlund-Cook

Ensamkommande flyktingungdomars erfarenheter av negativa familjeåterföreningsbeslut

Jag inledde mina studier i magisterprogrammet i socialt arbete vid Helsingfors universitet i augusti 2011. Studierna ordnades rent praktiskt genom närstudiedagar i Vasa. Hösten 2013 inledde jag på allvar arbetet med min pro gradu avhandling och ansökte i det skedet om stipendium från Finlands svenska socialförbund. Jag blev mycket glad och tacksam när jag i december 2013 fick beskedet att jag beviljats stipendium.

Stipendiet underlättade min situation på många sätt och var en tillgång. För att få tillräckligt med tid att fokusera på min pro gradu avhandling, arbetade jag under en period kortare arbetsveckor. Jag hade även extra utgifter i och med att jag i januari 2014 reste till Helsingfors för att utföra en del av de intervjuer, som utgör basen för den empiriska delen i avhandlingen. Min pro gradu avhandling har idag arbetsnamnet: "From that moment I was alone... En kvalitativ studie av ensamkommande flyktingungdomars erfarenheter av negativa familjeåterföreningsbeslut". I pro gradu avhandlingen ställer jag forskningsfrågorna; hur hanterar de ensamkommande flyktingungdomarna sina livsvillkor efter ett negativt familjeåterföreningsbeslut och vilken process genomgår ungdomarna efter beslutet. Att jag valde att skriva min pro gradu avhandling om ensamkommande flyktingbarn och -ungdomar, beror på att jag under snart sex års tid har arbetat vid Oravais flyktingbyrå som socialarbetare med ovannämnda klientgrupp. Min avsikt med pro gradu avhandlingen är att ge en röst åt de ensamma flyktingungdomar i Finland som inte har beviljats familjeåterförening. Jag upplever att det behövs mera kunskap om ensamkommande flyktingungdomars situation och vad ett negativt familjeåterföreningsbeslut innebär för deras framtid.

Den empiriska delen av min pro gradu avhandling omfattar åtta intervjuer med ensamkommande flyktingungdomar från Somalia, Irak och Afghanistan. Ungdomarna jag intervjuade har bott mellan fem till sju år i Finland och har genomgått familjeåterföreningsprocessen i sin helhet. Familjeåterförening innebär att föräldrar till ett barn som beviljats uppehållstillstånd i Finland, ansöker om att få flytta till Finland för att fortsätta familjelivet tillsammans med sitt barn. Om det finns minderåriga eller ogifta, myndiga syskon kan de också anhålla om att få flytta till Finland med sina föräldrar. I dagsläget har migrationsverket skärpt sina regler kring anhållan om familjeåterförening, vilket har lett till att allt färre ensamkommande flyktingungdomar beviljas återförening med sin familj i Finland. För de här ungdomarna är det en omvälvande tid när de fått det negativa beslutet, eftersom ungdomarna då ska bygga upp sin framtid i Finland utan familjen. I intervjuerna kommer det fram att en fortsatt

regelbunden kontakt med familjen är mycket betydelsefull för ungdomarnas välmående, och det byggs upp sk. transnationella nätverk över nationsgränserna.

Min pro gradu avhandling är i dagsläget inte färdig, men jag upplever att jag kommit en bra bit på vägen.

Jag vill framföra mitt innerliga tack till Finlands svenska socialförbund för det beviljade stipendiet!

Linda Fagerholm

AKTUELLT

Nyheter från Social- och hälsovårdsministeriet

De nya klientavgifterna inom social- och hälsovården träder i kraft den 1 januari 2015

Statsrådet utfärdade den 23 oktober en förordning om ändring av klientavgifterna inom social- och hälsovården. De nya avgifterna träder i kraft den 1 januari 2015. Genom förordningen höjs maximibeloppet för vissa jämnstora klientavgifter med 9,4 procent. Avgifter som inte omfattas av avgiftstaket inom hälsovården höjs inte.

Bakgrunden till ändringsförordningen är regeringens beslut om planen för de offentliga finanserna för 2015-2018. Enligt den sänks statsandelen i kommunernas basservice med 40 miljoner euro i början av 2015. Maximibeloppet för klientavgifterna höjs så att de motsvarar denna minskning. Kommunerna bestämmer själva om de tar ut maximibeloppet för klientavgifterna.

Social- och hälsovårdsaktörerna stöder modellen med fem områden

Kommunerna och andra social- och hälsovårdsaktörer stöder att ansvaret att ordna social- och hälsovård samlas på fem social- och hälsovårdsområden. Social- och hälsovårdsaktörerna anser att social- och hälsovårdsreformen är

nödvändig. Av de utlåtanden som social- och hälsovårdsministeriet fått framgår det dock att vissa punkter i lagutkastet måste finslipas ytterligare.

De större kommunerna önskar en precisering av finansieringen och fördelningen av kostnaderna, definitionen av produktionsansvar och reformens ekonomiska konsekvenser. Man önskar att finansieringsmodellen ska vara rättvis. Även de små kommunerna önskar preciseringar i dessa frågor, men de är också betänksamma vad gäller möjligheterna att påverka social- och hälsovårdsområdet i samkommunen och vad som händer med närtjänsterna.

Enligt lagutkastet ligger produktionsansvaret på social- och hälsovårdsområdet. Två tredjedelar (64 %) av alla som svarade anser att produktionsansvarets innehåll är ändamålsenligt. Minst stöd får bestämmelsen i de medelstora kommunerna, där nästan hälften (46 %) anser att den inte är ändamålsenlig. Dessa anser att arbetsfördelningen mellan anordnaren och producenten utgående från bestämmelsen förblir oklar till viss mån, i synnerhet vad gäller användningen av offentligt makt.

70 procent av de små kommunerna anser att innehållet i det föreslagna beslutet om att ordna social- och hälsovård är ändamålsenligt. Hälften av de medelstora kommunerna är inte heller nöjda med definitionen av beslutet om att ordna social- och hälsovård.

Enligt lagutkastet beslutar social- och hälsovårdsområdet om att ge produktionsansvaret till en kommun eller samkommun som kan sköta om social- och hälsovårdstjänsterna som en helhet. Bara hälften av alla som svarade anser att produktionsansvaret har fastställts ändamålsenligt.

Oro för närtjänsterna i små kommuner

Enligt lagutkastet ska tjänsterna erbjudas nära dem som använder tjänsterna, och de kan endast centraliseras på de grunder som lagen definierar. Cirka 70 procent av de som svarade anser att bestämmelsen om tillgången till tjänster och tjänsternas tillgänglighet är ändamålsenlig. I stora kommuner med över 50 000 invånare får bestämmelsen stöd av hela 95 procent. Minst stöd får den i små kommuner med mindre än 20 000 invånare, där en tredjedel anser att den inte är ändamålsenlig.

Majoriteten anser att lagförslaget tryggar de språkliga rättigheterna. Dessutom anser 60 procent av de kommuner som svarade att lagförslaget tryggar invånarnas möjligheter att vara delaktiga och påverka i tillräckligt hög grad.

Enligt lagförslaget kommer det även i fortsättningen att i första hand vara kommunernas uppgift att främja hälsa och välfärd. Två tredjedelar av alla som gav ett utlåtande anser att den föreslagna arbetsfördelningen är ändamålsenlig.

Cirka 40 av de medelstora kommunerna anser inte att arbetsfördelningen är bra. Att skilja social- och hälsovårdstjänsterna från kommunens övriga verksamhet anses försvåra främjandet av hälsa och välfärd.

Klarhet i finansieringen av tjänsterna efterfrågas

Enligt lagförslaget finansierar kommunerna social- och hälsovårdsområdenas verksamhet med en avgift som motsvarar invånarantalet och där man beaktar behovsfaktorer såsom åldersstruktur och sjukdomsfrekvens. Dessutom kan social- och hälsovårdsområdet besluta att även beakta andra eventuella statsandelsfaktorer. Två tredjedelar av de som svarade i kommunerna anser att bestämmelsen är ändamålsenlig. Många av de som svarade ansåg dock att kriterierna måste definieras tydligare i lagen.

Social- och hälsovårdsområdena finansierar å sin sida produktionen av tjänster. Social- och hälsovårdsområdet och kommunen eller samkommunen med produktionsansvar kommer överens om finansieringen i beslutet om att ordna social- och hälsovård. Ersättningsgrunderna kan variera mellan produktionsområdena, eftersom de påverkas av det regionala behovet av tjänster samt tjänsternas genomslagskraft och kostnadseffektivitet. Av de kommuner som svarade anser 70 procent att bestämmelsen är ändamålsenlig med tanke på de regionala skillnaderna. De som var negativa anser att ersättningen ska vara lika för alla, eftersom det uppmuntrar effektivitet.

I bestämmelserna föreslås det att kommunens invånarspecifika finansieringsandel ska jämnas ut under tre år om den skiljer sig från de nuvarande genomsnittliga kostnaderna för social- och hälsovårdstjänsterna. Hälften av kommunerna anser att övergångstiden är tillräcklig och hälften önskar att den vore längre.

De nya vårdområdena baserar sig på de nuvarande specialupptagningsområdena. Kommunerna ombads ta ställning till vilket social- och hälsovårdsområde de skulle vilja tillhöra. Utgående från utlåtandena ser det ut som att det knappt kommer att föreslås några övergångar.

Förändringsstöd förväntas

Avsikten är att de nya social- och hälsovårdsområdena ska inleda sin verksamhet i början av år 2016 och kommunerna och samkommunerna som ansvarar för att producera tjänster i början av år 2017. Enligt utlåtandena är tidtabellen för stram. Dessutom önskar i synnerhet stora kommuner ett större förändringsstöd än vad som föreslagits för att genomföra reformen.

Arbetsgrupp: Svårssysselsattas funktionsförmåga och delaktighet måste stödas mer effektivt

Svårssysselsattas funktionsförmåga bör förbättras och de bör få bättre stöd för att bli en del av samhället. Detta föreslår en arbetsgrupp tillsatt av social- och hälsovårdsministeriet, som har bedömt socialvårdslagstiftningen som stöder delaktigheten i arbetslivet och behoven att förnya servicesystemet. Arbetsgruppen överlämnade sin slutrapport till omsorgsminister Susanna Huovinen den 23 oktober.

Enligt arbetsgruppen borde socialvårdstjänster för svårssysselsatta ordnas enligt varje persons individuella behov. Således skulle tjänsterna inte längre grunda sig på arbetslöshetens varaktighet eller på ett handikapp, vilket är fallet i den nuvarande socialvårdslagstiftningen.

Arbetsgruppen föreslår även att socialvårdslagstiftningen ska förnyas. Enligt förslaget bör socialvårdens sysselsättningsstödjande verksamhet avsedd för personer i arbetsför ålder, arbetsverksamheten samt största delen av dagverksamheten omfattas av samma lag. För tillfället föreskrivs det om dessa verksamheter i flera olika lagar.

I den nya lagen skulle socialvården vara koncentrerad på social rehabilitering av svårssysselsatta. Syftet med detta vore att förtydliga ansvarsfördelningen mellan arbets- och näringsförvaltningen och socialvården. Socialvården skulle ordna social rehabilitering för sådana arbetslösa personer vars funktionsförmåga är nedsatt på grund av skada, sjukdom, livshanteringsproblem, utdragen arbetslöshet eller en svår social situation och som därför behöver stöd och handledning.

Arbetsgruppen som har dryftat lagen föreslår att tjänsterna kunde erbjudas i ett tidigare skede än idag och att man på så sätt kunde förebygga problem orsakade av arbetslöshet samt nedsatt arbets- och funktionsförmåga.

I den nya lagen skulle en person på basis av en individuell lägesbedömning erbjudas social rehabilitering som främjar antingen arbetslivsberedskapen eller delaktigheten.

Målet med den sociala rehabiliteringen som främjar arbetslivsberedskapen skulle vara att öka personens arbets- och funktionsförmåga. Personen kunde få stöd att delta i offentliga arbetskraftstjänster, utbildning eller direkt i arbete. Inom den sociala rehabiliteringen som främjar delaktigheten skulle personens delaktighet i samhället och föreningsverksamhet stödas när personen inte kan hitta sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden.

Arbetsgruppen föreslår att arbetsverksamheten ska regleras mer noggrant än idag. Social rehabilitering i stil med arbetsverksamhet skulle kunna ordnas även

i företagen, med vissa begränsningar. Syftet med den nya regleringen skulle vara att garantera rättvis behandling av de som rehabiliteras.

Klienterna skulle få samma kostnadsersättning för den sociala rehabiliteringen som främjar arbetslivsberedskapen oberoende av om de får arbetslöshetsförmån, utkomststöd eller invaliditetsförmån. På så sätt skulle man främja klienternas jämlikhet i tjänsterna. Kostnadsersättningen skulle ersätta den kostnadsersättning och sysselsättningspenning som betalas ut för arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte samt den flitpenning som betalas ut för arbetsverksamhet för handikappade.

Enligt gällande lagstiftning betalar staten en separat ersättning om 10,09 euro per person/dag till kommunerna för ordnande av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Arbetsgruppen föreslår att ersättningen höjs till 15 euro per person/dag och riktas till social rehabilitering som främjar arbetslivsberedskapen. Då skulle kommunerna uppmuntras att ordna tjänsten för så många som möjligt som behöver den. Social rehabilitering som främjar arbetslivsberedskapen skulle stadgas som en sysselsättningsfrämjande tjänst enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa och staten skulle betala ut arbetsmarknadsstöd till deltagarna under den tid rehabiliteringen pågår.

Målet med arbetsgruppens förslag är att främja svårssysselsatta personers funktionsförmåga och delaktighet. Samtidigt kunde man minska de kostnader som arbetslöshet och marginalisering förorsakar samhället.

"Det här är mycket viktigt i en tid när de offentliga resurserna sinar. Vi måste se till att svårssysselsattas hälsa och funktionsförmåga bibehålls också när det inte finns arbete. Förslaget stöder vårt mål att minska välfärds- och hälsoskillnaderna samt fattigdomen, öka den sociala samhörigheten och den samhälleliga enheten samt förlänga yrkeskarriärerna", sade omsorgsminister Susanna Huovinen.

UTBILDNING

Nästa års kongress kommer att gå av stapeln **13-14.4.2015** på **Hamburger Börs i Åbo**. Första dagen kommer att ta upp **SOTE-reformen ur olika synvinklar**, med bland annat en paneldebatt där debattörerna representerar olika delar av Svenskfinland. Andra dagen kommer att fokusera på **arbetet med barn, unga och familjer**. Generalsekreterare **Mirjam Kalland**, rättspsykolog **Julia**

Korkman och servicechef **Bodil Grön** är några av andra kongressdagens föreläsare.

Vårens utbildning är under planering. Är det något speciellt ämne eller tema du önskar att vi tar upp under en föreläsning eller utbildningsdag? Jag tar gärna emot tips och önskemål om utbildningar. Hör av er på e-post kansli@fssf.fi eller telefon 050 55 33 685.

REKLAM

Psykosociala förbundet ordnar en **seminariedag** där unga möter unga och pratar om **psykisk hälsa**. Föreläsare: Jessika Arvik från Stockholm och organisationen Maskrosbarn (<http://www.maskrosbarn.org>) och Benjamin Sidorov som numera bor i Helsingfors. Både Jessika och Benjamin har vuxit upp i trasiga familjeförhållanden kantade av psykisk ohälsa och missbruk. Hur har deras uppväxtår varit? Hur har de överlevt? Hur mår de idag? Platsen är Yrkesskolan Optima i Jakobstad, den **10 december** klockan 9-15. Mer information och anmälan: camilla.roslund-nordling@fspc.fi.

PRIDE-handledarutbildning på svenska

Vill ni erbjuda barn som behöver vård utanför hemmet möjlighet till att växa upp i fosterfamilj?

Vill ni att även svenskspråkiga familjer som funderar på att öppna sitt hem för ett placerat barn skall få en högklassig förberedelse inför uppdraget?

Pesäpuu vill hjälpa med utvecklandet av familjevården genom att erbjuda även två- och svenskspråkiga kommuner möjlighet att anordna PRIDE-utbildningar på svenska. (PRIDE=Parents Resources for Information, Development and Education)

Utbildningen omfattar två perioder; 27-30.1.2015 och 3-6.3.2015 samt senare på våren 2+2 handledningsdagar under den tid som PRIDE-handledarna håller sin första PRIDE-förberedelsekurs. PRIDE-handledarutbildningen ger färdigheter och rättigheter att anordna PRIDE förberedelsekurser.

Priset för PRIDE-handledarutbildningen är 2100 € och inkluderar utbildning och material. Utbildningen organiserats i hotel Krapi, Tuusula.

Mer information om PRIDE-handledarutbildningen ger Paula Männikkö tfn: +35840 5085616, e-post: paula.mannikko@pesapuu.fi

Läs mera via webbsidan: <http://www.pesapuu.fi/koulutukset/tulekoulutukseen/>

Mångprofessionell utbildning för praktiklärare/handledare inom det sociala området (5 sp) våren 2015

Målgrupp

Socialarbetare och socionomer (yh) som har intresse av att fungera som praktiklärare/handledare för pol.kand. studerande i socialt arbete vid Svenska social- och kommunalhögskolan vid HU eller för socionomstuderande vid Yrkeshögskolan Arcada.

Lärandemål

Efter avslutad utbildning förväntas kursdeltagarna ha ökad självinsikt och professionalitet i praktik- lärarrollen, kunna stödja socialarbetar-/socionom (yh) studerande att integrera teori och praktik och utveckla en professionell yrkesidentitet, ha stärkt sina egna färdigheter i mångprofessionellt arbete och kunna delta i utveckling av nya arbetssätt och god praktik.

Arbetsformer, tid och plats

Kursen består av närstudiedagar och distansuppgifter mellan närstudiedagarna.

Arbetsformerna är föreläsningar, samtal i smågrupper, distansuppgifter, reflektionsdagbok och litteraturläsning. Kursens omfattning motsvarar 5 sp. Aktivt deltagande och godkänt utförande av alla kursuppgifterna berättigar till ett intyg över utbildningen. Kursen innehåller fem (5) närstudiedagar, enligt planen: 23.1, 27.2, 26.3, 24.4, och 25.5.2015. Närundervisningen sker i Helsingfors på SSKH och Arcada.

Innehåll

Bland annat följande teman behandlas:

hur stödja den studerandes läroprocess under praktikperioden, kontinuerlig utvärdering och feedback, utmanande situationer under praktiken, god praktik i praktikundervisningen, kritisk reflektion som praktiklärarens verktyg, mångprofessionellt arbete.

Ingen kursavgift - utbildningen är gratis!

Ansvariga lärare:

SSKH: Marina Bergman-Pyykkönen; marina.bergman@helsinki.fi

Arcada: Arla Cederberg; arla.cederberg@arcada.fi

Anmälan senast 13.12.2014 till Arla Cederberg, e-post
arla.cederberg@arcada.fi

Uppge namn, arbetsplats, e-post, yrkestitel, avlagd examen och huruvida du eventuellt kan fungera som praktiklärare under våren 2015.

Folkhälsan och Unga Scenkompaniet turnerar med **pjäsen Den Rasansfulla och tillhörande temadag om familjevåld**. "Vi vill medvetandegöra dig om en samhällsproblematik som är vardag för många barn" säger Erika Fogelberg.

Målgruppen för pjäsen och temadagen är främst lärare, kuratorer, hälsovårdare, dagvårdspersonal, social- och familjearbetare.

- Vi vill stärka de som arbetar med barn att behandla temat i barngrupper. Vi vill också ge verktyg för att bemöta barn och unga som upplevt våld i nära relationer, säger Fogelberg.

Föreställningen Den Rasansfulla baserar sig på Gro Dahles prisbelönta norska bilderbok "Sinna Mann". Boken är utarbetad för att fungera som diskussionsunderlag eller samtalsbok för stora och små om familjevåld och barn som bevittnat våld i hemmet.

Folkhälsans sakkunniga **Pia Rosengård-Andersson** och **Britt-Helen Tuomela-Holti** leder temadagens diskussioner. Förutom teaterpjäsen leder Unga Scenkompaniet en dramapedagogisk verkstad under temadagen.

Turné i Svenskfinland – boka din plats nu!

Tisdag 18 november kl. 10-16 i Jakobstad

Onsdagen den 19 november kl.10–16 i Närpes

Torsdagen den 20 november kl. 10–16 i Vasa

Tisdagen den 25 november kl. 10–16 i Åbo

Onsdagen den 26 november kl. 10–16 i Karis

Torsdagen den 27 november kl. 10–16 i Esbo

Fredagen den 28 november kl. 9–15 i Borgå

Välkommen med på en angelägen dag! **Anmälan** skall göras till Erika Fogelberg, erika.fogelberg@folkhalsan.fi senast en vecka före. Mer information: <http://www.folkhalsan.fi/startside/Aktuellt/newsitems/32000/>

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland och Österbottens EXPO med sina samarbetspartners bjuder in er för att bekanta er med Get a life !-temat i Knowhow-mässan 19-20.11.2014 i Botniahallen i Korsholm. Mera info finns i mässtidningen <http://knowhow.digipaperi.fi/#/10/>.

I år finns Get a life! –området på båda sidorna om gången där unga, föräldrar och de som arbetar med uppfostringsarbete har möjlighet att diskutera med experter från olika områden. I gången har polisen, förvarsmakten, det uppsökande ungdomsarbetet, Vasa Sport och Regionförvaltningsverket (RFV) m.fl. sina egna mässavdelningarna. RFV:s experter är med för att informera om t.ex. rusmedelsförebyggande arbete, barnskydd, medling och om arbetskydd gällande unga arbetstagare ur juridisk synvinkel.

Ny representant i RFV:s avdelning i år är Södra Österbottens sjukvårdsdistrikt. Sjukvårdsdistriktet informerar om Omsorgskoden, som är utvecklad av RFV och sjukvårdsdistriktet tillsammans med UpCode. Via Omsorgskoden har olika myndigheter, fritidssektorns aktörer och de unga själv möjlighet att framföra sin oro med låg tröskel gällande problem som de unga har mött. Omsorgskoden är en ny arbetsmodell som siktar på att hjälpa unga så tidigt som möjligt.

Get a life ! programmet koncentrerar sig i år på att få fram de ungas talan med hjälp av ungdomarnas egen ”civila jury” (medborgarråd); temat är ”Vad ska jag göra !”. Juryns (rådets) utlåtande presenteras på mässan. För lärarna ordnas ett eget seminarium med följande tema: Tvåspråkighet och informations- och kommunikationsteknologi inom arbetslivet. Dagens fråga är: kan skolvärlden svara på utmaningen (hänger skolvärlden med i utvecklingen).

Fritt inträde till mässan. Mässan är öppet den 19.11 kl 18-21 och den 20.11 kl 8.30-15.30.

Välkommen till **den sammordiska konferensen om socialt arbete!**

Konferensen äger rum den **10–12.6.2015** på Högskolan Arcada i Helsingfors.

Syftet med konferensen är att lyfta fram mod i socialt arbete. Den nordiska välfärdsmodellen befinner sig i kris och förändringarna dikteras långt av den ekonomiska situationen. För att kunna hålla fast vid eller utveckla den nordiska modellen på ett hållbart sätt krävs både mod och nya innovationer inom socialt arbete. På konferensen diskuteras bl.a. följande frågor: Vad innebär mod i socialt arbete? Hur kan man som professionell stödja klienter att vara modiga? Vad innebär det för professionella? Vad innebär det för klienter?

Det sociala arbetet måste förnyas på ett fördomsfritt sätt – de anställda måste uppmuntras att ta initiativ och pröva nya arbetsmetoder. Endast så kan vi se till att det sociala arbetet utvecklas.

Konferensen riktar sig till alla professionella som arbetar inom det sociala området, forskare och utbildare, studenter och andra intresserade som har intresse att diskutera aktuella teman med nordiska kollegor. Fokus under konferensen kommer att vara på god praxis, innovativa metoder och ny forskning inom socialt arbete.

Sista anmälningsdag är 30.5.2015.

Konferensens språk är finska, engelska och svenska.

<http://www.confedent.fi/nordic2015-swe/>

SAXAT

I Lapsen Maailma 11/2014 poängteras betydelsen av att närstående tas med i barnskyddsarbetet. I artikeln intervjuas bl.a. Minna Kallio som omhändertogs första gången som 14-åring och som då önskade att hennes 16 år äldre syster skulle få delta i förhandlingarna. Detta gick dock av någon anledning inte att ordna och under förhandlingen kände Minna att hon var ensam på sin sida av bordet mot socialarbetarna på andra sidan. Även Minnas mamma kände att hon var ensam i att försvara sig själv.

Minna är aktivt med i gruppen Nuoret Kehittäjät, där unga som blivit omhändertagna fungerar som erfarenhetsexperter och tillsammans med personal inom barnskyddet utvecklar barnskyddet. Enligt Nuoret Kehittäjät vore det

viktigt för barn och unga att man samlar ihop ett nätverk av barnets/ungdomens närstående så att hon/han får konkret se vilka personer är intresserade av barnets/ungdomens situation och vem hon/han kan vända sig till och prata med. Till nätverket kan förutom släktingar även exempelvis grannar höra.

Man intervjuar även Irja Kontto, ordförande för Sukupuu. Minna och Irja framhäver att det är till nytta för alla parter att ta med de närstående, både för barnet, biologiska föräldrarna och släkten, fosterföräldrar, socialarbetare och annan personal. I bästa fall kan man undvika ett omhändertagande. Enligt Irja borde man återinföra gammaldags hemhjälp för familjer och se till så att familjerna får all möjlig hjälp i hemmet innan man omhändertar barn, vare sig problemen har ekonomiska eller hälsomässiga orsaker, eller beror på t.ex. utmattning.

Minna anser att man ofta sätter för stor vikt vid biologiskt föräldraskap och poängterar att man i varje skede borde fråga av barnet vilka personer han/hon själv anser vara närstående.

Det är problematiskt om närstående upplever att ingen vill lyssna på dem eller ta dem med i barnskyddsarbetet. Till exempel mor- och farföräldrar kan känna stor oro för sina barnbarn om kontakten har brutits i samband med en skilsmässa och barnbarnet blivit omhändertaget. Om mor- och farföräldrarna fick vara med i förhandlingarna och fick möjlighet att samarbeta med familjehemmet skulle de känna till hur barnet har det i vardagen vilket minskar oron.

Enligt Irja är även barnets förhållande till sk. dåliga föräldrar av nytta, om man kan stärka förhållandet istället för att förstöra det. Varje förälder kan förändras.

Minna har även goda erfarenheter av att närstående tas med i arbetet, då hon som 16-åring placerades på ungdomshem. Personalen på hemmet förstod att systemen var viktig för Minna och lät dem träffas både på ungdomshemmet och hemma hos systemen.

I Tesso 6/2014 tar man upp stress. Enligt Arbetshälsoinstitutet upplever var tredje finländare sitt jobb som psykiskt betungande och hälften lider av stress. Upp till två tredjedelar av de kommunalt anställda upplever sitt jobb som psykiskt tungt.

Bland de som kommer till arbetshälsovården med stress är vanliga stresssymptom sömnsvårigheter, förhöjt blodtryck, magproblem och eksem. Ofta har patienten försökt lindra stressen på olika sätt, men alla vill inte eller kan inte se den mentala utmattningen som gömmer sig bakom fysiska åkommor.

Inom social- och hälsovårdssektorn är ofta närvårdare stressade pga. våldshot, och socialarbetare pga. arbetsmängden och krävande klienter.

Arbetsstress är framförallt något man måste ta itu med på arbetsplatsen. Arbetsrelaterad stress kan ofta minskas med hjälp av gott ledarskap och genom att omorganisera arbetet. Olika människor upplever stress på så olika sätt och

det är därför viktigt att prata om det öppet. Annars kommer man inte att lyckas ingripa.

Vanliga orsaker till arbetsstress är svagt ledarskap, oklara arbetsuppgifter eller ansvar och orättvist bemötande. Inom social- och hälsovården finns dock även sådana stressfaktorer som inte ens en god förman kan påverka, såsom skiftesarbete eller psykisk belastning. På arbetsplatser med hög psykisk belastning rekommenderas möjlighet till regelbunden handledning. För att kunna hantera stress är det viktigt att ges möjlighet att bearbeta svåra saker och få professionellt stöd.

Enligt arbetarskyddslagen är arbetsgivaren skyldig att sköta om säkerheten och hälsan på arbetsplatsen. Det är viktigt att komma ihåg att detta gäller även psykosociala risker.

ÖVRIGT

På förbundet tar vi gärna emot era tankar och tips gällande verksamheten. Vi hoppas att ni alla ska bli nöjda med det som förbundet har att erbjuda och att ni aktivt deltar i förbundets utveckling. Ni får gärna sända verksamhetsledaren förslag på verksamhet under hela året eller höra av er om ni har frågor. Vi finns till för er! Verksamhetsledaren nås på e-postadressen kansli@fssf.fi eller på telefon 050-553 3685.

Jag sänder regelbundet ut info, utlåtanden och reklam om utbildningar via e-posten och ni som vill vara med på mina e-postlistor får gärna meddela er adress till mig. Hemsidan och Facebook-sidan uppdateras också regelbundet, så håll utkik där med jämna mellanrum.

Emma-Lena Lybäck
Vik. verksamhetsledare

